

Aktuální informace

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Praha 10. 4. 2012

7

Potraty v roce 2011

Abortions in year 2011

Souhrn

V roce 2011 se celkový počet potratů snížil na 38 864. Snížil se i počet samovolných potratů z 13 981 na 13 637 a představuje 35,1 % ze všech potratů. 72 % potratů proběhlo stejně jako v loňském roce do 8. týdne těhotenství. Počet umělých přerušování těhotenství se nepatrně zvýšil na 24 055. Mezi ženami, které žádaly o miniinterrupci, bylo nejvíce žen svobodných, středoškolaček a žen se dvěma dětmi. Potraty cizinek představují 6,6 % ze všech potratů.

Summary

In 2011 the total number of abortions declined to 38 864. The number of spontaneous abortions decreased too from 13 981 to 13 637 and presents 35.1 % of all abortions. 72 % of all abortions in 2011 occurred up to 8th gestation week. The number of legally induced abortions slightly increased to 24 055. Among women who applied for induced abortion till 8th week of pregnancy there was a largest number proportion of single, secondary educated and women with two children. Abortions of foreigners constituted 6.6 % of the total.

Data pro tuto aktuální informaci byla čerpána z Národního registru potratů vedeného v ÚZIS ČR.

Po stagnaci v letech 2007–2008 dochází opět k pokračování klesajícího trendu v celkovém počtu potratů, který byl v České republice pozorován již od počátku 90. let. Celkový počet potratů se oproti roku 2010 snížil o 409 případů a dosáhl hodnoty 38 864. Umělých přerušování těhotenství bylo v roce 2011 evidováno o 57 více než v předchozím roce. Nepatrně se zvyšuje jejich podíl na celkovém počtu potratů (60,8 % v roce 2009, 61,1 % v roce 2010 a 61,9 % v roce 2011). Na potraty samovolné připadá 35,1 % ze všech potratů (35,6 % v roce 2010), jejich počet se snížil o 344 případů. Zbývající tři procenta tvoří mimoděložní těhotenství, jejichž počet se snížil o 115 případů. Počet takzvaných „ostatních“ potratů, což jsou především potraty nelegální, se každoročně výrazně liší. Počty se však většinou pohybují v rámci jednotek. V roce 2011 se nevyskytnul ani jeden případ.

Trend vysokého počtu samovolných potratů (13 637 v roce 2011) v minulých letech lze dát do souvislosti s nárůstem počtu chtěných či plánovaných těhotenství. Pokračuje také přesun rodiček do vyšších věkových skupin, více než polovinu rodiček tvoří ženy 30leté a starší. Většina gynekologů se shoduje na tom, že ideální biologické podmínky pro bezproblémový průběh těhotenství nastávají u žen o několik let dříve. Proto je možné za rostoucím trendem v počtu samovolných potratů hledat i poněkud zvýšená rizika způsobená vyšším věkem těhotných žen.

V roce 2011 bylo v ČR evidováno 24 055 umělých přerušování těhotenství (UPT). Dlouhodobě z nich velkou většinu, kolem 80 % (v tomto roce 73,6 %), tvoří miniinterrupce,

kteře se provádějí do 8. týdne těhotenství. Od konce 90. let se podíl miniinterrupcí na všech UPT mírně snižuje, ale jde o pokles velice slabý. Interrupce lze také rozdělit podle toho, zda byly provedeny ze zdravotních důvodů. Těch bylo 18,3 % ze všech UPT.

Do 8. týdne těhotenství proběhlo 72,3 % všech potratů. To je dáno především tím, že miniinterrupce se provádějí výhradně do 8. týdne těhotenství. Interrupcí ze zdravotních důvodů bylo do konce 8. týdne provedeno téměř 60 %, více než čtvrtina (29 %) pak mezi 9. a 16. týdnem a necelých 12 % až mezi 17. a 28. týdnem. To do jisté míry odpovídá termínům výkonů prenatalní diagnostiky, kdy se v prvním trimestru zjišťují pomocí ultrazvukového zobrazení některé vrozené vady a dále se v 16. týdnu provádí screening dalších vrozených vad z krevního séra. V případě pozitivního nálezu následuje vyšetření plodové vody. Do konce 8. týdne proběhlo necelých 63 % z evidovaných samovolných potratů, mezi 9. a 16. týdnem o něco více než 34 % a 3,4 % ještě od 17. do 28. týdne těhotenství.

S přibývajícím počtem nesezdaných soužití a zvyšujícím se podílem dětí narozených mimo manželství roste mezi ženami, které prodělaly potrat, zastoupení svobodných žen. V letošním roce je poprvé evidováno nevíce potratů mezi svobodnými ženami (44 %). Nejvíce samovolných potratů (téměř 50 %) připadá na ženy vdané. V případě UPT připadá nejvyšší podíl opět na svobodné ženy (necelých 50 %), na druhém místě jsou potom ženy vdané s 37 %.

Nejčastějšími žadatelkami o umělé přerušeni těhotenství jsou ženy se dvěma dětmi (33 %), které také nejčastěji podstupují UPT ze zdravotních důvodů (38 %). Následují je ženy bezdětné (28 %) a ženy s jedním dítětem (26 %). U samovolných potratů je rozloženi žen z hlediska počtu živě narozených dětí před potratem jiné. Zde je nejvíce žen bezdětných (42 %), následují ženy s jedním dítětem (35 %) a dále ženy se dvěma dětmi (17 %).

Struktura potratů podle nejvyššího dosaženého vzdělání ženy zůstává relativně stabilní a je silně ovlivněna rozloženi žen podle vzdělání v populaci. U žen se základním vzděláním je evidováno zhruba 17 % potratů, u žen se středoškolským vzděláním necelých 61 %, u žen s vysokoškolským vzděláním 11 % a u zbývajících více než 11 % nebylo nejvyšší dokončené vzdělání zjištěno. Odlišná je u jednotlivých vzdělanostních skupin struktura potratů podle druhu. U vysokoškolaček dosahují spontánní potraty nejvyššího podílu, a to téměř 50 %, což je jistě ovlivněno vyšším věkem těhotných žen v této vzdělanostní skupině. Naopak u žen se základním vzděláním tvoří samovolné potraty pouze kolem 20 %. Opačná situace z hlediska druhu potratu a vzdělání je v případě interrupcí. Zatímco u žen se základním vzděláním tvoří interrupce zhruba 78 %, u vysokoškolaček jen 48 % potratů. Struktura potratů u žen se středním vzděláním se blíží republikovému průměru.

Od roku 2005 zpracovává a publikuje ÚZIS ČR data o potratech souhrnně za české občanky i cizinky s trvalým a dlouhodobým pobytem. V roce 2011 bylo v ČR evidováno 2 571 potratů cizinek (2 659 v roce 2010), což představuje 6,6 % všech potratů (6,8 % v roce 2010). Potraty cizinek mají odlišnou strukturu podle druhu než potraty českých občanek. Větší část (73,3 %) u nich představují interrupce a samovolné potraty se podílí pouze 24 %. V posledních letech se ale každoročně struktura potratů cizinek pomalu přibližuje struktuře potratů českých občanek. Nejvíce potratů cizinek, stejně jako v předchozích letech, bylo hlášeno v Praze a ve Středočeském kraji, což jsou kraje s nejvyššími počty cizinců. Následovaly kraje Plzeňský a Ústecký, kde již tak vysoké zastoupení cizinců není. V krajích Olomouckém a Kraji Vysočina bylo potratů cizinek evidováno nejméně.

Vypracovala: Mgr. Radka Kremerová

Vývoj počtu potratů českých občerek a cizinek v ČR v letech 1990–2011

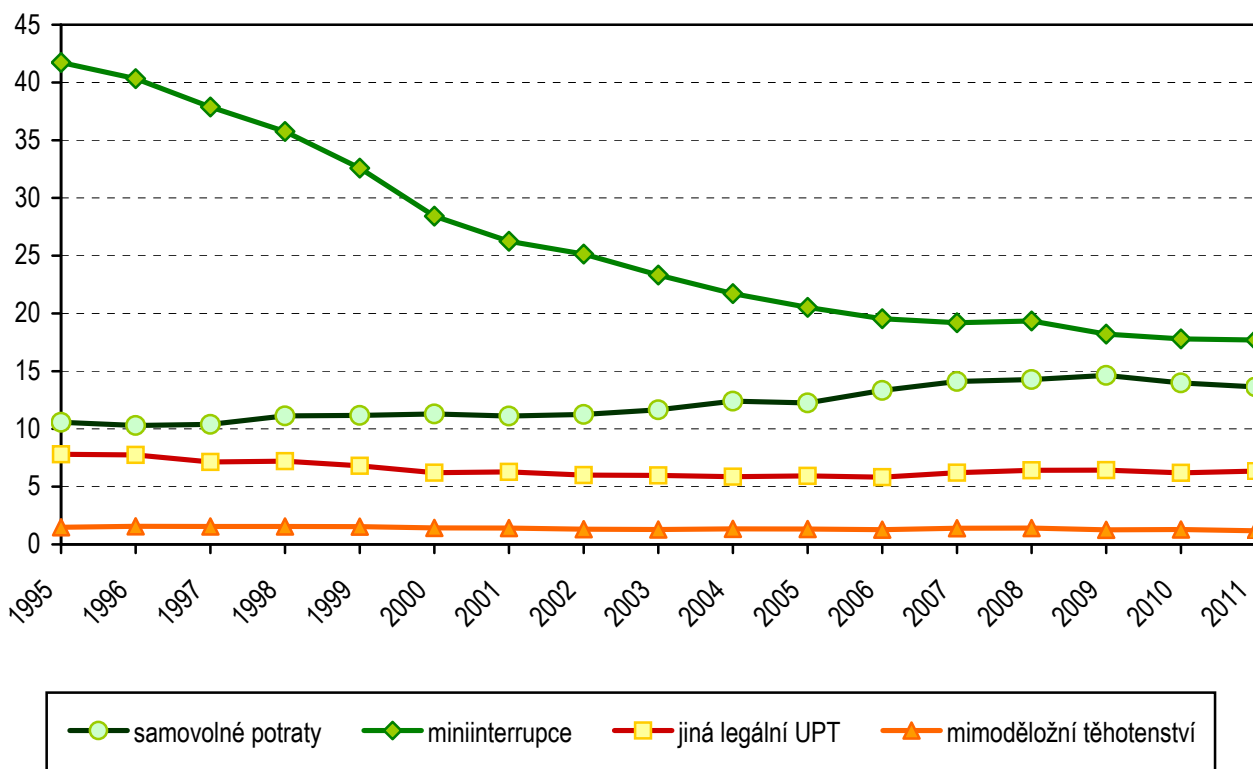
Rok	Samovolné potraty	Umělá přerušeni těhotenství				Mimoděložní těhotenství	Ostatní	Celkem	z toho cizinky
		mini-interrupce	jiná legální	celkem	z toho ze zdrav. důvodů				
1990	14 772	87 933	21 428	109 361	9 504	1 907	15	126 055	2 361
1991	13 986	84 713	19 568	104 281	8 891	1 764	23	120 054	1 266
1992	13 420	77 586	16 618	94 204	10 314	1 696	4	109 324	880
1993	13 228	57 939	12 696	70 635	15 873	1 579	4	85 446	1 409
1994	11 109	46 609	8 227	54 836	13 217	1 478	11	67 434	1 334
1995	10 571	41 735	7 796	49 531	11 838	1 476	12	61 590	1 447
1996	10 296	40 333	7 753	48 086	11 036	1 560	20	59 962	1 778
1997	10 392	37 882	7 140	45 022	9 709	1 552	7	56 973	2 002
1998	11 128	35 752	7 207	42 959	8 896	1 555	12	55 654	2 356
1999	11 173	32 579	6 803	39 382	7 756	1 536	12	52 103	2 634
2000	11 300	28 418	6 205	34 623	6 472	1 432	15	47 370	2 476
2001	11 116	26 253	6 275	32 528	6 019	1 411	2	45 057	2 576
2002	11 256	25 147	5 995	31 142	5 606	1 321	24	43 743	2 751
2003	11 660	23 325	5 973	29 298	5 385	1 288	58	42 304	2 660
2004	12 402	21 715	5 859	27 574	4 597	1 339	9	41 324	2 254
2005	12 245	20 519	5 934	26 453	4 678	1 324	1	40 023	2 238
2006	13 326	19 537	5 815	25 352	4 779	1 278	3	39 959	2 285
2007	14 102	19 201	6 213	25 414	4 789	1 401	-	40 917	2 658
2008	14 273	19 343	6 417	25 760	4 569	1 413	-	41 446	3 252
2009	14 629	18 211	6 425	24 636	4 567	1 263	-	40 528	3 020
2010	13 981	17 797	6 201	23 998	4 423	1 287	7	39 273	2 659
2011	13 637	17 701	6 354	24 055	4 400	1 172	-	38 864	2 571

Potraty dle druhu a stáří plodu v týdnech, rok 2011

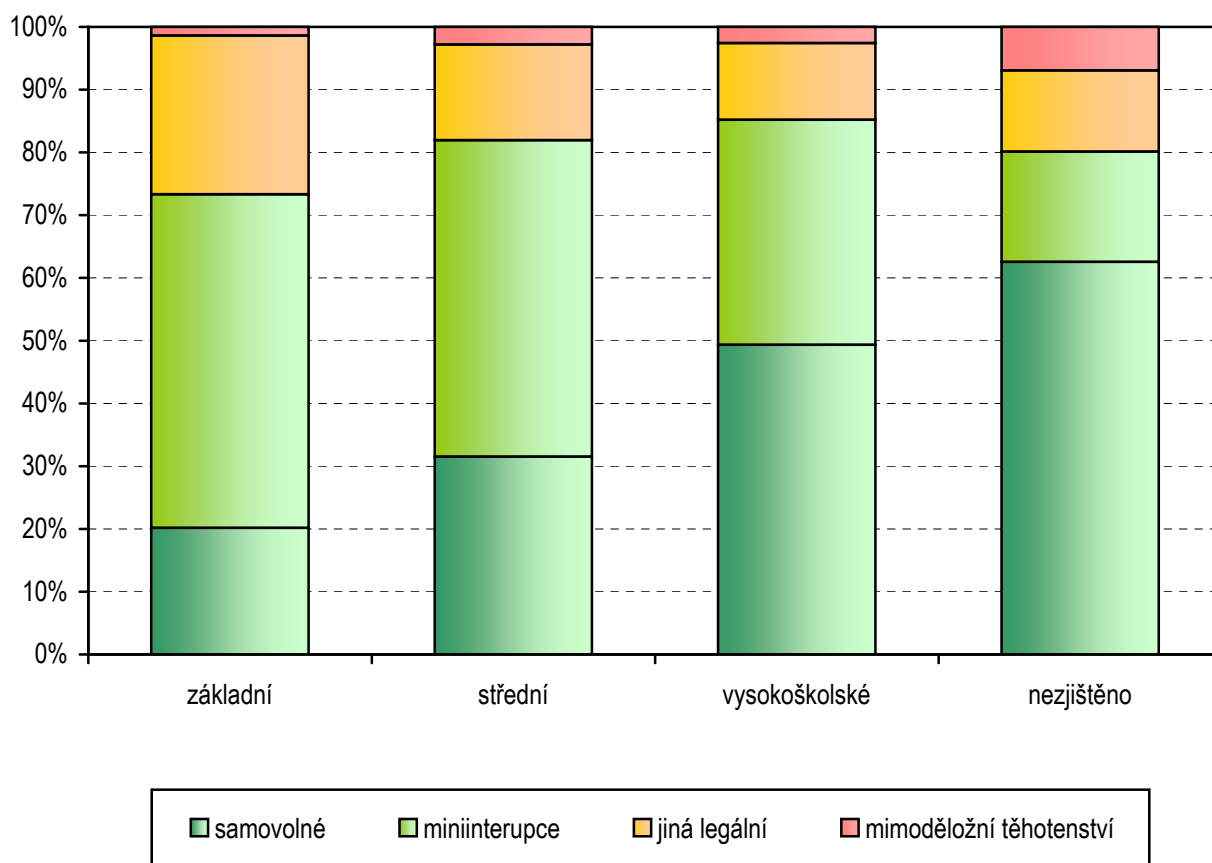
Stáří plodu v týdnech	Samovolné potraty	Umělá přerušeni těhotenství				Mimoděložní těhotenství	Ostatní	Celkem
		mini-interrupce	jiná legální	celkem	z toho ze zdrav. důvodů			
do 8	8 536	17 701	758	18 459	2 621	1 091	-	28 086
9–16	4 639	-	5 090	5 090	1 273	80	-	9 809
17–28	462	-	506	506	506	1	-	969
celkem	13 637	17 701	6 354	24 055	4 400	1 172	-	38 864
podíl v %								
do 8	62,59	100,00	11,93	76,74	59,57	93,09	-	72,27
9–16	34,02	-	80,11	21,16	28,93	6,83	-	25,24
17–28	3,39	-	7,96	2,10	11,50	0,09	-	2,49
celkem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	-	100,00

Vývoj počtu potratů dle druhu v ČR v letech 1995–2011

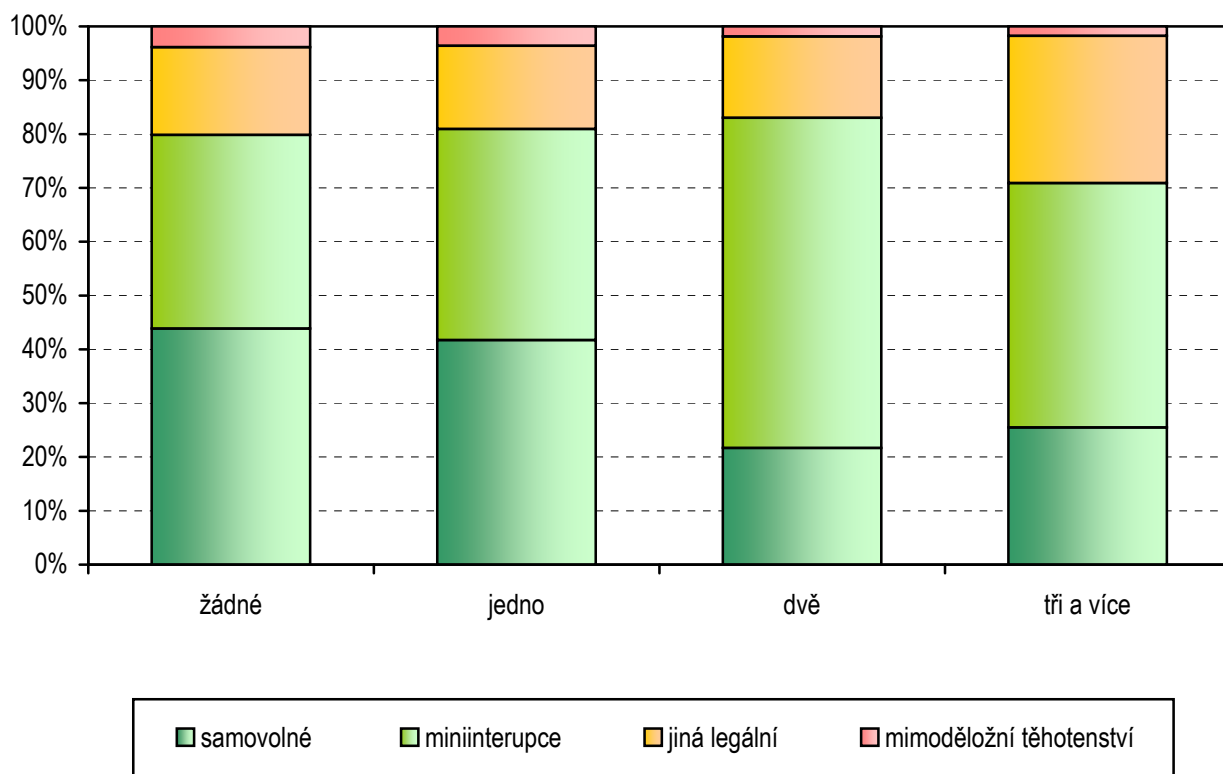
v tisících

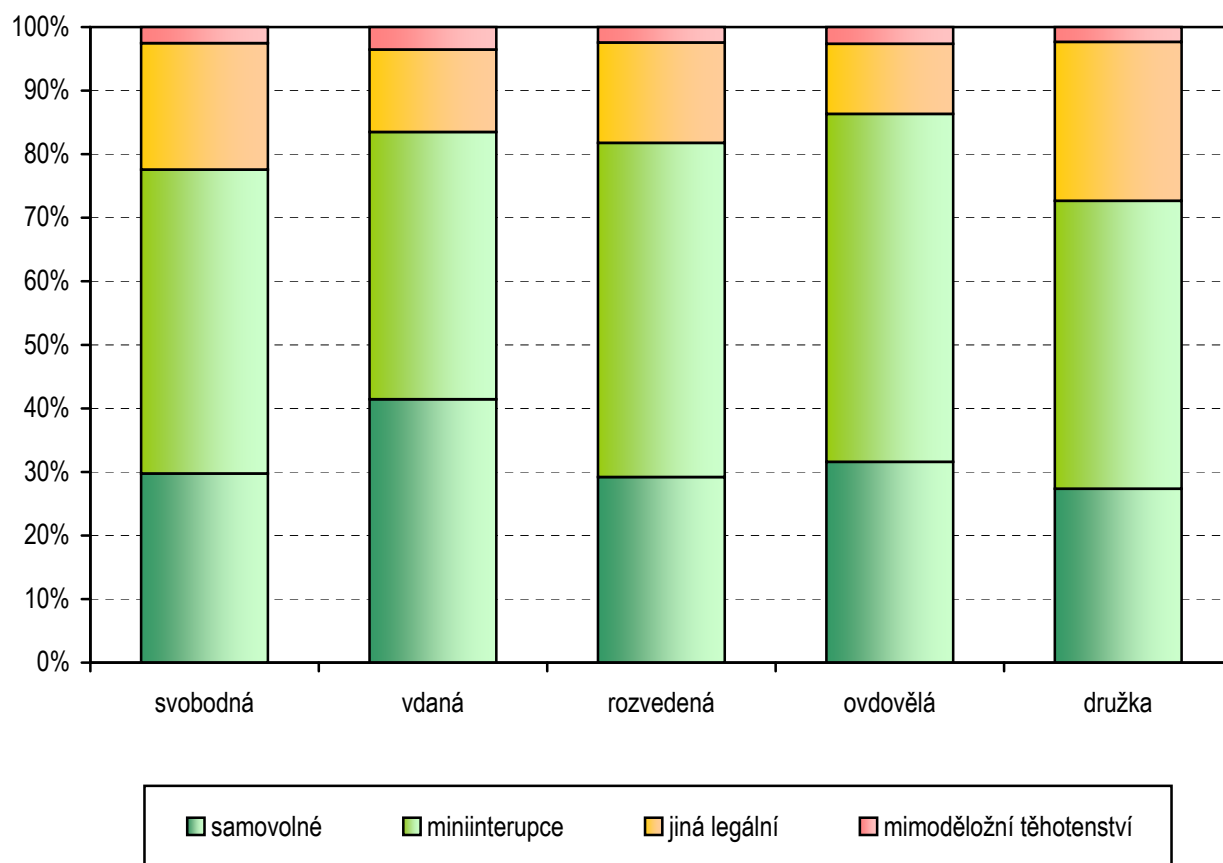
Struktura potratů podle druhu a nejvyššího dokončeného vzdělání ženy v roce 2011

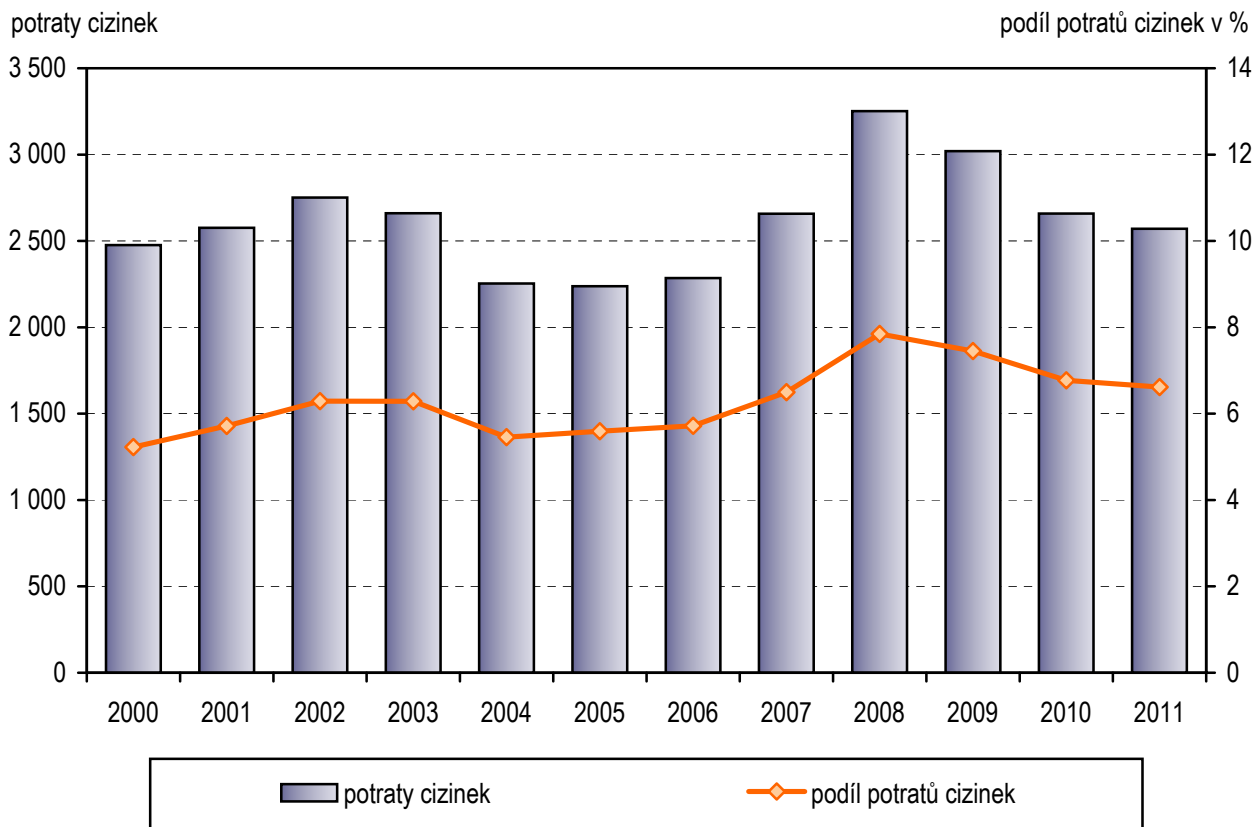
Struktura potratů podle druhu a počtu živě narozených dětí před potratem v roce 2011

Struktura potratů podle druhu a rodinného stavu ženy v roce 2011

Vývoj počtu potratů cizinek v ČR v letech 2000–2011

Vývoj struktury potratů cizinek podle druhu v ČR v letech 2000–2011

